

Koleżanki i Koledzy!

Czerwcowy numer *Psychiatrii po Dyplomie* przynosi wiele artykułów o dość zróżnicowanej tematyce.

Czarna księga ADHD (czarny kolor okładki ma w tradycji anglosaskiej inne znaczenie niż w tradycji polskiej) zbiera, przypomina i uaktualnia w przejrzystych tabelach podstawowe informacje na temat tego zaburzenia, którego rozpoznawanie, zwłaszcza u osób dorosłych, budzi jeszcze wiele pytań i wątpliwości.

Dwa artykuły dotyczą różnych aspektów działania nikotyny na organizm ludzki. Bacher i wsp. wskazują, na podstawie wyników badań neurobiologicznych, na liczne związki funkcji cholinergicznym receptorów nikotynowych z zaburzeniami psychicznymi oraz zastanawiają się nad terapeutycznymi konsekwencjami zgromadzonej już wiedzy na ten temat. Z zupełnie innej perspektywy ukazują problem Baker i wsp., przekonując o możliwości i potrzebie aktywnego wsparcia chorych na schizofrenię w ich próbach uwolnienia się od palenia tytoniu.

W interesujących artykułach poświęconych oświeceniu Kennedy omawia dwa zagadnienia. W jednym zwraca uwagę na geny związane z prawdopodobieństwem dłuższego życia i przekonuje, że bliższe poznanie neurobiologii tego związku wyraźniej ukazuje ochronne, profilaktyczne znaczenie prozdrowotnego stylu życia, opóźniającego lub ograniczającego wpływ genetycznej determinacji długości życia. W drugim artykule autor ten podejmuje żywą i mocno kontrowersyjną polemikę z propozycjami zmian w DSM-5, piątym wydaniu amerykańskiego systemu diagnostycznego. Zastanawiające jak wiele w tej dyskusji i w tych ustaleniach zależy od poglądów i uzgodnień

uczestniczących w niej ekspertów, a jak stosunkowo niewiele od twardych, empirycznych i obiektywnych ustaleń natury.

Dwa artykuły podejmują problematykę medycyny snu. Neubauer przekonuje o znaczeniu właściwego czasu snu, potrzebie zwykle niedocenianej w dzisiejszym świecie. Podpowiada też, jak można taki czas osiągnąć i czym grozi lekceważenie tej sprawy. Sack odpowiada na praktyczne pytanie, jak radzić sobie z zaburzeniami rytmu okołodobowego wywołanymi szybkim przekraczaniem wielu stref czasowych – przy okazji przypominając biologiczne uwarunkowania regulacji tego czułego mechanizmu oraz sposoby łagodzenia lub ograniczania skutków jego dysregulacji spowodowanych lotami międzykontynentalnymi.

Do genetycznej nowoczesności nawiązuje artykuł Rundella i Shinozaki, którzy – na przykładzie stosowania tamoksyfenu, warfaryny i opioidowych leków przeciwbólowych – dowodzą potrzeby analiz farmakogenetycznych w celu racjonalizacji zasad stosowania tych leków w warunkach politerapii w przypadkach współwystępowania zaburzeń psychicznych i somatycznych – potęgowania efektu oczekiwanego i unikania zagrażających interakcji.

I wreszcie trzy prace kazuistyczne omawiają interesujące przypadki: wystąpienia natręctw po zastosowaniu klozapiny (Aggarwal i wsp.), konwersyjnych zaburzeń w postaci ostrego zatrzymania moczu (Sharma i wsp.) oraz podawania ketaminy w celu osiągnięcia i podtrzymania remisji w terapii depresji słabo reagującej na leki przeciwdepresyjne i leczenia elektrowstrząsowe (Messer i Haller).

Przypominając o możliwości uzyskania punktów edukacyjnych, życzę owocnej lektury i udanego wypoczynku – lato mimo wszystko nadchodzi.

Jacek Wciórka